

Til beslutningsforslag nr. B 52. Betænkning afgivet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg den 24. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 271 om aftale mellem den danske regering og Færøernes Landsstyre om gældsafvikling tilbage fra Finansudvalget

[af Kim Behnke (FP) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i et møde og har herunder stillet spørgsmål til finansministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål til finansministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Enhedslistens

medlemmer af udvalget) forslaget til folketingsbeslutning til *forkastelse*.

Et *mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) vil stemme hverken for eller imod forslaget til folketingsbeslutning ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Dansk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til folketingsbeslutning til *vedtagelse uændret*.

Lissa Mathiasen (S) Per Kaalund (S) Jens Peter Vernerisen (S) Jacob Buksti (S)

Ole Løvig Simonsen (S) Jes Lunde (SF) Mimi Jakobsen (CD) Morten Helveg Petersen (RV)

Frank Aaen (EL) Peter Brixtofte (V) Anders Fogh Rasmussen (V) Pia Larsen (V)

Ulla Tørnæs (V) Pia Christmas-Møller (KF) fmd. Helge Adam Møller (KF)

Peter Skaarup (DF) Kirsten Jacobsen (FP) nfm.

Kristeligt Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til finansministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1:

Ministeren bedes oversende en specificeret opgørelse over de økonomiske konsekvenser i aktstykket, herunder den kapitaliserede værdi af omlægningen af den færøske gæld til staten.

Svar:

I aftalen mellem regeringen og Færøernes landsstyre er det fastlagt at nedskrive Færøernes landstyes gæld til staten med 900 mio. kr. Endvidere er det aftalt at konvertere 500 mio. kr. af restgælden til et rente- og afdragsfrit lån, der afskrives efter 20 år, såfremt der ikke er startet udvinding af råstoffer. Endelig er det vedrørende den resterende restgæld på 4.023,6 mio. kr. aftalt, at denne afdrages som et 20-årigt annuitetslån med en årlig rente på 5 pct.

Umiddelbart forud for aftalens indgåelse udgjorde landsstyrets samlede gæld til staten 5.423,6 mio. kr. Af de udestående lån vedrører 5323,6 mio. kr. genudlån af statslån, mens 100 mio. kr. vedrører et almindeligt statslån.

Statslånene er ydet som 6-årige stående lån. Renten på lånene er blevet fastsat som et gennemsnit af den effektive rente af tilsvarende statsobligationer noteret på Københavns Fondsbørs 20 børsdage forud for det enkelte låns udbetaling. Renten varierer således mellem lånene, hvor de højest forrentede har en rente på over 8 pct., mens de lavest forrentede bærer en rente på godt 5 pct. Den gennemsnitlige rente på lånene udgør godt 6,5 pct. Lånene skulle i henhold til tidligere indgåede aftaler være afviklet gradvist frem til 2003.

Dog blev det ved fælleserklæringen fra november 1995 mellem regeringen og Færøernes landsstyre aftalt, at drøftelser om tilbagebetaling af statslånene skulle påbegyndes i 1997.

Herudover har Folketinget opfordret regeringen til at genforhandle den samlede gældsafvikling, så den sker i et rimeligt forhold til færøsk økonomisk bærekraft.

En normal markedsbaseret opgørelse af den kapitaliserede værdi af omlægningen af gælden

er ikke umiddelbart mulig. Det må i den forbindelse anføres, at Færøernes gæld til staten ikke - som det er f.eks. tilfældet for almindelige statsobligationer - er genstand for en løbende markedsrettet kursfastsættelse.

Aftalens virkning i forhold til retssagen mod Den Danske Bank, hvor landsstyret viderefører sin del af sagen, er ikke medtaget i ovenstående. Det beløb, som landsstyret ved dom eller forligsmæssigt måtte opnå fra Den Danske Bank, vil ifølge aftalen tilgå staten. Staten påtager sig landsstyrets sagsomkostninger i forbindelse med sagens videreførelse. Herudover betaler staten landsstyrets omkostninger i den sag mod staten, som hæves med aftalen - herunder ca. 15 mio. kr. i retsudgifter.

En aftale søges indgået med Finansieringsfonden af 1992 om videreførelse af dennes sag samt transport til staten af eventuelle beløb herfra.

Der er ingen øgede udgifter eller tab som følge af aftalen ved overdragelsen af Finansieringsfonden og Færøernes Realkreditinstitut. Derimod kan omkostningerne ved overdragelse af Færøernes Erhvervsudviklingsinstitut opgøres til 64 mio. kr. i nutidsværdi, jf. besvarelsen af spørgsmål 3.

Gældsnedskrivning på 900 mio. kr.

Nedskrivningen af Færøernes Landsstyes gæld med 900 mio. kr. vil blive udgiftsført i 1998 og kan derfor vurderes at udgøre et tilsvarende kapitaltab for staten.

Rente- og afdragsfrit lån

Afviklingen af det rente- og afdragsfrie lån på 500 mio. kr. aftales i takt med eventuelle indtægter fra fremtidig råstofudvinding. Lånet afskrives fuldstændigt efter 20 år, såfremt der ikke på det tidspunkt er startet udvinding af råstoffer. I sagens natur vides det således ikke, hvornår Færøernes landsstyre vil påbegynde forrentning og afdrag, eller om beløbet helt må afskrives.

Som anført i aktstykket indebærer vilkårene på lånet et løbende rentetab for staten på 25 mio.

kr. om året ved en rentesats på 5 pct. Indtil landsstyret påbegynder en forrentning af lånet svarende til statens lånerente, vil der være et tab for staten. En opgørelse af den kapitaliserede værdi heraf kræver en antagelse om, på hvilket tidspunkt det vil gøre sig gældende. Under en vilkårlig forudsætning om, at lånet indfries fuldt ud om 10 år, kan det kapitaliserede tab ved det årlige rentetab opgøres til 193 mio. kr. med en diskonteringsrente på 5 pct. Forløber der derimod 15 år, er det kapitaliserede tab 259,5 mio. kr.

20-årigt annuitetslån

Gælden har hidtil været forrentet med gennemsnitligt 6,5 %. Folketinget vedtog den 27. januar 1998 at opfordre regeringen til i samarbejde med landsstyret at genforhandle den samlede gældsafvikling, så den sker i et rimeligt forhold til den færøske økonomis bærekraft. I forlængelse heraf er renten blevet nedsat til 5% og afvikles over 20 år som en annuitetslån. Ved finansieringen med dagens renteniveau svarer det til, at Færøerne har fået en samlet rentelettelse på ca. 150 mio. kr. i perioden indtil de nuværende låns udløb i år 2003.

Da staten ikke selv udsteder 20-årige annuitetslån, er det ikke muligt at foretage en præcis vurdering af kapitalværdien af det 20-årige annuitetslån. Renten på lånet er aftalt til 5 pct., hvilket er lidt under renten på statsobligationer med lang løbetid, men over renten på statsobligationer med kortere løbetid. Den effektive rente, statens toneangivende 10-årige stående obligationer, har i de senere dage svinget omkring 5 pct.

Ud fra rentestrukturen på de udstående statsobligationer kan lånet skønnes at have en kapitaliseret værdi, som er godt 2 pct. under lånets nominelle hovedstol svarende til ca. 90 mio. kr. Det vil svare til en beregningsmæssig rentesats på $5\frac{1}{4}$ pct. på et sådant lån.

I praksis vil finansieringen af lånet indgå sammen med statens øvrige lånebehov og hermed med en rentebelastning som på den øvrige statsgæld. Herved påtager staten sig i princippet en vis renterisiko ved den løbende refinansiering af lånet, idet statens lånerente kan ændre sig, inden annuitetslånet er fuldt afviklet.

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes redegøre for, nøjagtig hvor

stor en værdi aftalen om banksagen har, hvordan denne værdi er opgjort, samt hvem der har foretaget denne opgørelse. Ministeren bedes tillige oversende den tilgrundliggende udregning til udvalget.

Svar:

I forbindelse med regeringens aftale med Færøernes landsstyre af 10. juni 1998 var der enighed om, at landsstyrets statsgæld og gældsafviklingen skulle stå i et rimeligt forhold til den færøske økonomis bæredygtighed.

Samtidig blev der med aftalen ydet landsstyret en kompensation i banksagen.

Der har mellem landsstyret og regeringen været enighed om, at der ikke i aftalen foretages en fordeling af, hvor stor en del af gældsnedskrivningen der udgør kompensation i banksagen, og hvor stor en del af nedskrivningen der er begrundet i hensynet til den færøske økonomis bæredygtighed.

Det er derfor ikke muligt at oplyse, hvor stor en del af den i aftalen angivne gældsnedskrivning der kan henføres til banksagen

Spørgsmål 12:

Ministeren bedes oplyse, hvilke særlige fordele for færinger i forhold til den danske lovgivning der findes, og om, hvilke der efter aftalen skal opretholdes, herunder ordningen om lavere registreringsafgift, samt ordningen om, at færinger ikke skal opfylde de samme krav til medlemskab af en dansk A-kasse, som danskere skal.

Svar:

Statsministeriet har oplyst følgende:

Aftalen af 10. juni 1998 mellem regeringen og Færøernes landsstyre medfører ikke ændringer i eksisterende rigslovgivning bortset fra ophævelse af lov om Færøernes Realkreditinstitut i forbindelse med vedtagelse af lagtingslov på området og fremsættelse af bloktilskudsloven. Aftalen ændrer derfor ikke færingers retsstilling i forhold til gældende regler.

Lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre fastslår i § 10, stk. 1, 2. pkt.: »Som færinger anses den, der har dansk statsborgerret og er hjemmehørende på Færøerne.«

Danske statsborgere bosiddende på Færøerne (færinger) er omfattet af det lovkompleks (såvel

Bilag til bet. o. f. t. beslut. vedr. aktstykke nr. 271

dansk lovgivning ikraftsat på Færøerne som lagtingslovgivning), der er gældende på Færøerne. Dansk lovgivning ikraftsat på Færøerne indeholder generelt ingen særlige begunstigelser for den færøske befolkning.

Der kan være etableret visse lempeligere ordninger i forbindelse med flytninger mellem de to rigsdelen. Såvel dansk som færøsk lovgivning indeholder således hjemmel til fritagelse for betaling af registreringsafgift for motorkøretøjer ved flytning henholdsvis fra Færøerne til Danmark og fra Danmark til Færøerne.

Regeringen og Færøernes landsstyre har den 23. juli 1993 indgået aftale om koordination af arbejdsløshedsforsikring. Efter aftalen, der er indgået for at undgå dobbeltforsikringssituatio-

ner for lønmodtagere, og som bygger på princippet om ligestillede forsikringsordninger, kan rettigheder opnået i forsikringssystemet i den ene del af riget direkte overføres til forsikringssystemet i den anden del af riget for dér at opfylde de aktuelle krav.

Spørgsmål 13:

Ministeren bedes oversende alle relevante underbilag og underaftaler til selve aftalen med Færøerne.

Svar:

Ud over aftalen med tilhørende bilag A eksisterer der ingen underbilag eller underaftaler til aftalen.